

מסורת הש"ס

א) קידושין כד: מנחות ו. כה. [מולין גנ]. פסוקה.י. ת"כ וקרא נדבה פרש' ו ה"ג, אמור פרש' ז ה"ב, וע' ירוש' שקלים פ"ד ה"ד, ט ע"ז ה: נא. כל הענין ירוש' פסחים פ"ט ה"ה, מגילה פ"א ה"א, סוטה פ"ט ה"ה, א [מולין מ]: רוספי חולין פ"ג ה"ז, וע' ת"כ שמיני פ"ג ה"ט וה"י, אחרי פ"יב ה"ח, ירוש' נזיר פ"ו ה"א, (סנהדרין קס: ע"ש), ירוש' מגילה שם, ו [נ"ו] כד, א] כתב רש"י גע"ז מו. ד"ה בני ר"מ, יהודה וחוקים שגן, (מכילתא יתרו פ"א, ירוש' שם, ט) מכילתא ר"פ יתרו, בחודש פ"ב, ספרי ברכה שגג, א [קטנה ט"א, ע"ש], (מגלה יד: שגם פסג:), ט ע' כסני מלחיות, ל לילי גנ: ו ב פירכ"ד, ט) ע' כתר פ"ז ו. דמגלתו כע"פ, ט) כע' ככ"מ כפ"א מה"י גירושין (הט"ו) מה יהושעיה על הרמב"ם וע' בבב"ז ובפ"א, ירוש' ט וע"פ חולין מנ: ד"ה אומר, עירובין ז. ד"ה כנון וכו' ומימיו נענין נ: ד"ה ונקב, כ"ק כ"ה. ד"ה נעצר, כנורות ל: ד"ה כד.

הגהות הב"ח

א) גמ' שטע ובא שהיה: (רש"י ד"ה ה"ג זכרים וכו' ולא (למרי') [גרסי' דאמר מר] תמות זכרות כנחמות (לאפקין לא בשטות) וכו' דמאי איראי:

שינויי נוסחאות

א] צ"ל דארי' (י"ש"ם): ב] צ"ל אמר הקב"ה לבח הבא וכו' (ש"ם, ובשינוי בבבא"ם): ג] צ"ל ההוא למעוטי (י"ש"ם): ד] ליה הרמנא לבח (ש"ם): ה] גס"מ טוקא אבר מה: ו] יל"א מאותן שעתידין ליטרה, וע' מהרש"א שבי"ח ה"א הפסוק (תנח"י: וכו' בבבא"ם), ולכ"ל גיר' זו מוכרחת, דאי טמאים היינו שנעברה בכן עברה אי"כ האף התפרה הא דכתיב מטהרים ו' ומטמאים ג', למע לי כ', יקח' ז' נחמין שלנ שנעבר בכן עברה, כעלמא מתי' טמא אי אפשר שהא טטור, אלל מוז שנעברה בכן עברה הי אפשר ליקח אחרים וי"ע ג"ד קר"ה), ובס"מ גורם כנסים לפטוי אלל שח"יב מוסק ל"א מאותן העידרין ליטרה: ז] ככל כס"מ ונקת פטוי' ה"ס: ח] לכל קרבו עולות, וכו"ה כרש"י, וכ"ז ה"ט"מ, ומסתין הוא אלל גרסינן "הכל" נמשע דקאי על הקרבנות, אלל גרסי' "כל" דקאי על הקרביים, וכו' משע' ממיסר"י, ולפי"ז לא גרסינן נמי כסמין להיפוכ' שסבורינן, וליקח נמי כסמיה' ורפ"י, וכ"ז ה"ט"ק ורפי"ז, כ"ש ב"ח: בלוק, ובס"מ תחת המינות שסבורינן גורם ולבני נח, והמיומן אהל, והסוטה אשר כדפוסים הוא שפי' כנסה וכו' עניק עקב וכו"ה, וע' רש"י, ובספ"ל מיקן לשון טסק וז' דלכ"ל אימא שלמים ועולות והתניא עולות ולא שלמים ההוא כמ"ד לא הקריבו כו'. וע"ש: ח] צ"ל לבני, וכן כהן לקמן (ש"ם, כנח"י: ט] צ"ל התעשרי, וכו' כרש"י (ש"ם) והרש"י: ז] צ"ל משמתי, וכו"ה כרש"י ד"ו (ש"ם): י] יל"א יתרו לאחר מתן תורה הוה הניחא וכו' (י"ש"ם): יב] צ"ל מיד (ש"םכ"י): יג] יל"א כשישנן הקב"ה תורה היה הקול (כ"י): יד] וק': י] יד' לעולם שנאמר ה' למבול כל ב"ל (י"ש"ם): יז] מי רש"י דפ' שנעבר שלא שחיטתם, והק' כ"מ מ"ק דל"כ מה שאלו שוב שגא מניח מנוט על אש, עני' מיקן טסק הגמ' דלכ"ל שנא מבול בא לעולם אמר לה' למבול ישב כבר נשבע

ה"ג זכרים ונקודס סמימים וצעלי מומין לאפוקי מחוסר אבר ולא. ט ולא ו) גרסי' תמות וזכרות כזהמות כו' דמאי איראי קודם מתן תורה לאחר הקמת המשכן נמי איתא להא ועוד מדקאמר אלל מחוסר אבר לא מכלל דצעלי מומין לא נפסלו לא כזהמה ולא

צעוף: שנאמר לבני נח. להקריב

לגזוה: שחיין ראשי איברים. ולמה

לי לאזהורי עלייהו אי לאו משום הקרבה שהקריב מהו צלאמו מן

המיצה: מלחמים זרע נפקא.

דעריפה אינה יולדת: בדומין לך.

למעוטי טריפה: תמים דדרכיו.

עניו וסגנן: מהו דסימא אסך. לאו

למידרש בדומין לך אלל שהודיע ב

שאינו עושה אלל לכבודו להיות לו

לנותא: קמ"ל. לחיות זרע לאו ב

לנותא כעי להו ומהשתא על כרחך

אתך ימירא הוא למידרש ע"ה בדומין

לך: מי הוה. הרי לא נהנה מורה:

הבאין מליניהן. וכל אותן שצאו אל

המיצה מליניהן צאו וצתן הכיר

אותם שצאו שצעה שצעה ידע שהן

טהורין ושצאו שנים שנים ב

ויוצחו וצחים שלמים. וסיני קודם

הקמת המשכן הוה ואת אמרת דעד

[שלא] הוקם המשכן לא קרבו שלמים

כלל: לכל. ב] דין לישראל דין לבני

נח קרבו עולות אלל שלמים לא קרבו

לבני נח ומשעת מתן תורה שנצחרו

ישראל קרבו להם שלמים: פסנער.

לשון (שמות ד') וינער ה' את מלרים:

שמעשיה כלאון. היינו עולה שטעונה

כפון י'. וסבא. אל מלך המשיח: אומה

שמעשיה לפון ודרום. דייינו ישראל

שמקריבין עולות שלמים: משמניהן

ידוהו. מן השמנין שבהן ומייהו

עולות הוו: כקיצוץ גליוס. [וה"ק]

עורי רוח כפונית וכו'אי רוח דרומית

לקצן גליות המפסחות כנס: וצחים

ועולות. וצחים היינו שלמים וקודם

מתן תורה כולוה בני נח ב

וצחים אינן שלמים אלל לשון שמיטה

כעלמא וליכילה: הניחא למ"ד כו'.

פלוגתא לקמן: כסנאי. אי קודם

מתן תורה הוה [יתרו] אי לאחר:

וכסיילו כולו אומר כנוד כו'. רישא

דקרא קול ה' יחולל אילות וצנמתן מורה

משמע' וצחילו של כל מלך ומלך

כולו אומר כנוד להקצ"ה: אחר לסם

יושב ה' מלך לעולם. כנר נשבע

שיהא מלך לעולם על כדומיו ולא

ישחיתם: פשע מאות ושצעים וארצעה

זרוזם קודם שנצנא העולם. וכ"ו

מאדם ועד משה רבינו ט הרי דבר

זוה לאלף דור (מהללס קס): עוו.

התורה שהיא מעון של ישראל:

דאפ"י

פרת חמאת פרק ארבעה עשר זבחים

קמז.

וּדְיָלֵמָא לַמַּעוּטֵי טְרִיפָה. תימא דצפ' שילוח הקן (חולין דף קמ. ושס) גבי שתי לפרים חיות דרש"י מינה תרתי שמין ראשי איברים שלה ולמעוטי טריפה וי"ל דשאני ליפורי מלווע שהוא כעין קרבן ושיניהן שוין לענין פסול אלל גבי נח דשאר מומין כשרין הו"ל ללאוקמיה למעוטי טריפה דוקא:

אבל בן לַמ"ד טְרִיפָה יוֹלֶדֶת **מאי איבא לַמימרא**. פ"י דלדידיה

לא מייחר ליה מכל החי למחוסר אבר

ואליטריך ב] למעוטי טריפה וא"ת כיון

דטריפה חיה יולדת היכי ממעטא

מכל החי הא צפ' שילוח הקן (ג"ז שס)

לא ממעט מחיות טריפות למ"ד

טריפה חיה יש לומר דשאני הכא

דמכל החי מיותר ושפיר משמעט

למעוטי טריפה אע"ג דחיה דמשמעט

חיות גמורה ומסמכר למעוטי טריפה

אע"ג דחיה יולדת טפי ממחוסרת

אבר דלמ"מ און טריפה כדחיה

נשארת ולא חזיא לקיום העולם כו"ה

האי: **אתך בדומין ק"ך**. וא"ת

א"כ האי מכל החי למה לי דתרווייהו

מאתך נפקא וכי סימא דלמא נח

גופיה מחוסר אבר הוה מי קאמר

כחמנא דכוותך עייל שלמים לא תעייל

וי"ל דמוקמא קרא דדמי לטריפה

ולא דמי ב] למחוסרת אבר דלענין קיום

העולם ל] חיישין:

דילמא נח גופיה טריפה הוה.

וא"ת והלא חי אחרי כן

ג' מאות שנה וי"ל דשמא לא היה כזה

וצריאות כראוי לו וסוגיין כמ"ד

טריפה חיה ט' ור"ת היה רגיל לחלק בין

טריפות דלדס לטריפות דזהמה משום

דלדס אית ליה מולא וקשה דצרי

אלו טריפות (חולין דף קמג.) מיייתי

כחיה מליצו אטריפות דזהמה ט':

ב.) למחוסר אבר שנאמר לבני נח. כל זמן של עמט תורה אף ישראל נקרא בני נח (ע"ז רמ.) ומכלל החי וגו'. על עס שהיה עמיד

נח להקריב מתן דכתיב (בנחשית ח) ויקח מכל בהמה הטהורה וגו' (שם ה) מלחיות זרע נפקא. דבר שטעיה פירות, וטריפה עניקב קרום

של נח וא שחסר רגליס שוב אינה יולדת: אלא למ"ד טריפה יולדת. אליטריך מכל החי למעטת דלא נפקא מלחאיות ועד: בדומין לך.

ולא טריפה, סלק מכל החי למחוסר אבר אלא: ודילמא נח גופיה טריפה הוה. ואע"ג דמי כמה שנים דלמא טריפה חיה ס"ה, הלך לא

נפקא מאתך למעוטי טריפה ואתא מכל החי למעוטי ולא ממשתמעת דחיי, דאט טריפה חיה, אלל מנייחא ומנפסיס להאי חיי לשון כחיאות,

וטריפה הוא דלימעיט אלל מחוסר אבר לא (שם רמ.) תמים בדרכיו. עניו וספל רוח: צדיק במעשיו. כלל תמם (שם ו) לחיות זרע למה

לי. הא לימעוט טריפה (שם רמ.) מהו דחיימא אתך לצוורתא בעלמא. לעמוד עמו י"צ מדשים כמיה ומיחיו טריפה לא תעייל אלל תמות

ובטל האותא. אלל זקן וסריס שפיר דמי קמיל' (שם ו). וא: אי מאתך טריפה הוא דמעמע אלל זקן וסריס ממתמ חויל דלאא אמינא לזוטא

שלא נעבדה בהן עבידה. שלל נוקקו אלל נאן זוטם (סנהדרין קס: ע"ש) תתקע' דרורות. כללסיס שנה שקדמה תורה לעולם היו עמידין

דורות הללו להצדקות, שנאמר (מהללס קס) דבר לאו לאף דור, וכלהי הקב"ה שאין העולם מתקיים בלא תורה לא כך והעניין ולא כהלן ומנהל לכ"ו דורות, הרי מסמכו מתקע"ד מאלף (שבת פסג):

עין משפט ונר מצוה

כג א מ"י פ"ג מה'ל' איסורי מוצה ה' א:

תורה אור השלם

1. ומכל דחיי מקל בְּשׁוֹר שְׁנִים מְכַל תְּבִיא אֵל תְּחִבָּה לְתַחֲתָא אִתְּרָן זְכָר וְנִקְבָּה יָחִיד:

בראשית ו, יט
וּדְבָאִים זְכָר וְנִקְבָּה מְכַל בְּשׁוֹר כְּאֹר שְׁנָה אִתְּרָן אֵלֶּיהֶם וְיִסְגֵּר יָחִידָה בְּעֵדָה:

בראשית ו, טו
וַיִּשְׁלַח אֶת נָגֵיד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלֵו עֵלֶת וְזָבָחוּ וְקָדַשׁ שְׁלֵמִים לַיהוָה פְּרִים:

שמות כד, ה
וְהָבִיל הַבִּיא גַם הוּא מִבְּכֹרֹת צֹאנוּ וּמִלִּבְחָן וְיִשַׁע יָחִידָה אֵל הָבֵל וְאֵל מִנְחָתוֹ:

בראשית ד, ד
עוֹרֵי צִפְּוֹן וּבּוֹאֵי תִּיקוֹן הַפִּיזוּ בְּנֵי יִדְוֹל בְּשִׁמְיָן וְכָא דוֹדֵי לְגַו יִזְאֵל פִּיר מְגִדִּי:

שיר השירים ד, טז
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה גַם אֶתָּה תִּתֵּן בְּיָדֶנּוּ וְקָדַשׁ וְעֵלֶת וְעִשְׂתֵּנו אֲלֵהֶם לְמִשְׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עֲמֹו וְיִחַץ יִתְרוֹ חֲתָן מֹשֶׁה עֲלֶיהָ וְקָדַשׁ אֶלֵּיהֶם וְיָבֵא אֶתָּהּ:

ויכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני ה'אלהים: שמות יח, יב

8. וישמע יתרו כהן מדן חתן משה את כל אשר יעשה אליהם ללמשה ולְיִשְׂרָאֵל עֲמֹו כי הוציא יְהוָה את יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם: שמות יח, א

9. ויחלש ויהושע את עמלק ואת עמזו לפי חרב:

שמות יז, יג
קול יְהוָה יִחְלַל אִילֹת וְיִחְשֹׁף יַעֲרֹות וּבְהִיכְלוֹ כִּלְוֹ אֹמֶר כְּבֹדֵהוּ: תהלים טט, ט

11. יְהוָה לִמְבּוֹל יִשָּׁב וְיִשָּׁב יְהוָה מֶלֶךְ עוֹלָמוֹ:

תהלים טט, י
כִּי בָאֵשׁ יִתְּרָה נִשְׁפָּט וּבְחִירָבוֹ אֵת כָּל בְּשׁוֹר וְרִבּוֹ חָלְלֵי יְהוָה: ישיהושה טו, טו

13. יְהוָה עוֹ לַעֲמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יִקְרָב אֵת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

תהלים טט, יא
וַיְחַד כְּשִׁמְעַ כָּל מַלְכֵי הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר עֲבָר וַיִּרְדּוּ וַיְהִי וְכָל מַלְכֵי הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר עַל הָאֵם אֵת אֲשֶׁר הוֹבִישׁ יְהוָה אֵת מִי יִתְּרֹדן מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד עֲבָרְתוֹ (וְעָבְרוּ) וַיִּמָּס לָבֶבָם וְלֹא יָהִי בָם עוֹד רֹחַ מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: יהושע ה, א

15. כִּי שִׁמְעָנוּ אֵת אֲשֶׁר הוֹבִישׁ יְהוָה אֵת מִי יֵם סוּף מִפְּנִיבָם בְּצִאֲתָבָם מִמִּצְרָיִם וְאֲשֶׁר עָשִׂיתָם לִשְׁנֵי מַלְכֵי הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר עֲבָר וַיִּרְדּוּ לִסְיוֹן וּלְעֹגוֹן אֲשֶׁר הִתְרַקְּמָת אֹתָבָם:

יהושע ב, י
וַשְּׁמַע וַיִּמָּס לִקְבָּנוּ וְלֹא קָמָה עוֹד רֹחַ מִפְּנִיבָם כִּי יִתְּרָה אֲלֵיהֶבָם הוּא אֲלֵהֶם בְּיָשׁוּבוֹם מִמִּצְרַיִם וְעַל הָאֲרָץ מִתְחַת:

שיטה מקובצת

מ"ש החת דכתיב ב'ו, סוטה דף נ"ד (נ"ח):

מוסף רש"י

ואין תמות וזכרות בעופות. האי קרא דריס הנלמד כלל הקרבנות (ויקרא כג) איס איס מניח ישראל אבר קריבי קרבנו לכל נדריהם וגו' ללזנוס תמים וזכ' כנקב ככשמי ועיוס מדלל

כמי ללזנוס תמים וזכ' וליתוסק, למימן שאין מקפיד על תמות

זכרות אלל על אלו (קדושין כד.), כנחמה כמיב תמים וזכ' אלל טוף

לא כמיב ביה לא תמים ולא וזכ', הלך לא פסלי ביה מומים קטנים

בטן דוקן כשנין, אלל מומין גדולים בטן מחוסר אבר, ועטמא

משום הקריביו נא לפתחן (חולין